

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu JUDr. Moniky Javorové a soudců JUDr. Miroslavy Honusové a JUDr. Daniela Spratka, Ph.D. v právní věci žalobce **M. V.**, zastoupeného JUDr. Jarmilou Pospíšilovou, advokátkou se sídlem Havlíčkova 22, Prostějov, proti žalovanému **Krajskému úřadu Olomouckého kraje**, se sídlem Jeremenkova 40a, Olomouc, na ochranu před nezákonnými zásahy,

t a k t o :

I. Žaloba, aby soud určil, že lékařský posudek ev. č. OL5239305 ze dne 14. 10. 2013 o posouzení způsobilosti k práci žalobce, který vydalo Dopravní zdravotnictví, a. s., Poliklinika Olomouc, se sídlem Jeremenkova 40/1056, Olomouc, je nezákonný, se **zamítá**.

II. Žaloba, aby soud určil, že přezkoumání lékařského posudku žalovaným č. j. KUOK 104701/2013 ze dne 6. 12. 2013, je nezákonné, se **zamítá**.

III. Žalobce je povinen zaplatit na soudním poplatku částku 2 000,- Kč do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku na účet Krajského soudu v Ostravě.

IV. Žádný z účastníků řízení **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobou ze dne 20. 2. 2014 se žalobce domáhal podle § 82 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), určení, že lékařský posudek ev. č. OL5239305 ze dne 14. 10. 2013 o posouzení způsobilosti k práci žalobce, který vydalo Dopravní zdravotnictví, a. s., Poliklinika Olomouc, se sídlem Jeremenkova 40/1056, Olomouc, a přezkoumání lékařského posudku žalovaným č. j. KUOK 104701/2013 ze dne 6. 12. 2013, jsou nezákonné.

V žalobě uvedl, že na pokyn zaměstnavatele se podrobil dne 14. 10. 2013 mimořádné lékařské prohlídce, jejímž účelem bylo posouzení jeho zdravotní způsobilosti k vykonávané práci. Zdravotnické zařízení (Dopravní zdravotnictví, a. s., Poliklinika Olomouc) vydalo lékařský posudek ev. č. OL5239305, podle kterého žalobce dlouhodobě pozbyl zdravotní způsobilost pro činnost vedoucí obsluhy nákladních vlaků, práce v noci. Jak žalobce, tak jeho zaměstnavatel podali návrhy na přezkoumání lékařského posudku, které byly postoupeny žalovanému. Žalovaný vydal dne 6. 12. 2013 pod č. j. KUOK 104701/2013 přezkoumání lékařského posudku, v němž byly oba návrhy zamítnuty. Zdravotnické zařízení pak vydalo dne 15. 1. 2014 doplnění k přezkoumanému zdravotnickému posudku. Posuzovatel následně žalobce informoval, že nemůže podat nový návrh na přezkoumání lékařského posudku. Žalobce má dle žaloby za to, že posouzení samo o sobě znamená překážku při výkonu povolání. Lékařský posudek je stěžejní pro trvání žalobcova pracovního poměru a pro způsob a důvody rozvázání pracovního poměru. Na základě lékařského posudku dal žalobci jeho zaměstnavatel výpověď, proti níž žalobce brojí žalobou o určení neplatnosti rozvázání pracovního poměru.

Krajský soud žalobu nejprve posoudil jako žalobu na přezkum napadeného rozhodnutí žalovaného č. j. KUOK 104701/2013 ze dne 6. 12. 2013, a jako takovou ji usnesením č. j. 22 Ad 17/2014-14 ze dne 6. 3. 2014 odmítl. Ke kasační stížnosti žalobce bylo uvedené usnesení rozsudkem Nejvyššího správního soudu č. j. 5 As

52/2014-39 ze dne 11. 6. 2014 zrušeno a věc vrácena krajskému soudu. Nejvyšší správní soud uvedl, že žalobu je třeba posuzovat podle jejího obsahu a pro soud je závazný její petit (odst. 15), přičemž v projednávané věci bylo třeba žalobu posoudit podle petitu jako žalobu zásahovou (odst. 21).

Žalovaný ve vyjádření k žalobě ze dne 28. 7. 2014 uvedl, že tuto pokládá za nedůvodnou, neboť postup žalovaného byl správný. Dále se žalovaný ve vyjádření zaobíral doplněním lékařského posudku. (Ten ovšem není předmětem petitu žaloby.)

Vychází-li krajský soud z formulace petitu žaloby, obsahuje tento návrh na určení dvou nezákonných zásahů – jeden zásah má spočívat ve vydání lékařského posudku zdravotnickým zařízením a druhý zásah má spočívat ve vydání rozhodnutí o přezkoumání posudku žalovaným.

Podle položky 18 písm. d) Sazebníku soudních poplatků činí soudní poplatek za žalobu ve věcech správního soudnictví ve věcech ochrany před nezákonným zásahem částku 2 000,- Kč. Protože v žalobě jsou spojeny dva nároky na vyslovení nezákonnosti zásahu, bylo žalobcovou povinností uhradit soudní poplatek ve výši 4 000,- Kč. Doposud však uhradil pouze 2 000,- Kč, proto soud rozhodl dle § 9 odst. 6 zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, o povinnosti žalobce uhradit chybějící část soudního poplatku tímto rozhodnutím, jímž řízení končí.

Protože se žalobce domáhá vydání ryzího rozsudku určovacího, nelze se zabývat možností nepřípustnosti žaloby dle § 85 s. ř. s. (nepřípustnost pro nevyčerpání jiných právních prostředků k ochraně či nápravě).

Posouzení, zda úkon správního orgánu může být pojmově nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením ve smyslu § 82 s. ř. s., je otázkou důvodnosti žaloby (součástí rozhodnutí ve věci samé), nikoli otázkou existence podmínek řízení (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu č. j 8 Aps 6/2007-247 ze dne 16. 12. 2008).

Krajský soud posoudil namítané nezákonné zásahy na základě skutkového stavu zjištěného ke dni svého rozhodnutí (§ 87 odst. 1 s. ř. s.)

Podle § 82 s. ř. s. každý, kdo tvrdí, že byl přímo zkrácen na svých právech nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením správního orgánu, který není rozhodnutím, a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo, může se žalobou u soudu domáhat ochrany proti němu nebo určení toho, že zásah byl nezákonný.

Ze spisové dokumentace soud zjistil, že žalobce se dne 14. 10. 2013 podrobil mimořádné prohlídce, kterou provedla MUDr. I.D., lékařka společnosti Dopravní zdravotnictví, a. s., Poliklinika Olomouc. Lékařským posudkem ev. č. OL5239305 z téhož dne bylo deklarováno, že žalobce pozbyl dlouhodobě zdravotní způsobilost k práci na pracovní pozici vedoucí obsluhy nákladních vlaků, práce v noci, riziková

kategorie II. Proti lékařskému posudku podal žalobce (dne 21. 10. 2013) i jeho zaměstnavatel (1. 11. 2013) návrh na přezkoumání. Žalovaný vydal dne 6. 12. 2013 pod č. j. KUOK 104701/2013 Přezkoumání lékařského posudku, v němž oba návrhy na přezkoumání zmíněného posudku zamítl a lékařský posudek potvrdil.

V případě obou namítaných zásahů soud vyhodnotil žalobu jako včasnou. Zákon stanoví v § 82 odst. 1 s. ř. s. lhůtu dvou měsíců ode dne, kdy se žalobce o zásahu dozví. Žaloba byla podána dne 20. 2. 2014, tedy v dvouměsíční lhůtě ode dne, kdy se žalobce seznámil s přezkoumáním lékařského posudku, jež mu bylo doručeno dne 20. 12. 2013. Pokud se týče lékařského posudku ze dne 14. 10. 2013, počala u něj běžet dvouměsíční lhůta až ode dne kdy se žalobce dozvěděl o výsledku podaného návrhu na přezkoumání posudku (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 7 Aps 3/2006-68 ze dne 8. 2. 2007).

Pokud se týče prvního zásahu spočívajícího ve vydání lékařského posudku ev. č. OL5239305 ze dne 14. 10. 2013, dospěl soud k závěru, že žaloba není důvodná, neboť vydání tohoto posudku nelze přičítat žalovanému. Na rozdíl od žaloby proti rozhodnutí správního orgánu (kde je žalovaným správní orgán rozhodující v posledním stupni), v žalobě zásahové určuje žalovaného svým tvrzením žalobce. Žalobou označený žalovaný však namítaný zásah neprovedl. Proto soud – aniž by se v této fázi musel zabývat povahou napadeného lékařského posudku – žalobu v části, v níž brojila proti tomuto samotnému posudku, zamítl.

Pokud se týče namítaného zásahu spočívajícího ve vydání přezkoumání lékařského posudku č. j. KUOK 104701/2013 ze dne 6. 12. 2013, jeho vydání již žalovanému přičitatelné je, a je proto zapotřebí posoudit, zda se jedná o nezákonný zásah ve smyslu ustanovení § 82 a násl. s. ř. s .

K povaze pracovnělékařských posudků se vyslovily již jak Nejvyšší správní soud, tak i Ústavní soud.

V rozsudku rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 9. 2007, č. j. 4 Ads 81/2005-125 je mimo jiné k povaze pracovnělékařského posudku uvedeno, že *„odborné vyjádření lékaře preventivní závodní péče samo o sobě vůbec neingeruje do práv a svobod zaměstnance, je, [...] pouze dobrozdáním určeným zaměstnavateli“*; posudek není vydáván *„správním orgánem při rozhodování o právech a povinnostech v oboru veřejné správy“*, nýbrž se jedná o *„dobrozdání smluvního partnera zaměstnavatele poskytujícího závodní preventivní péči jemu i jeho zaměstnancům“*.

Ústavní soud citovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu podrobil přezkumu z hlediska ústavně zaručených základních práv a svobod, a ústavní stížnost směřující proti uvedenému rozsudku zamítl. V nálezu sp. zn. Pl. ÚS 11/08 ze dne 23. 9. 2008 uvedl, že *„[p]osudek vydaný zařízením závodní preventivní péče o způsobilosti k práci určitého zaměstnance není aktem vrchnostenského orgánu nadaného právem rozhodovat o právech a povinnostech, ale jde o odborné stanovisko lékaře, který zákonem předvídaným a vyžadovaným způsobem poskytuje*

součinnost zaměstnavateli. Ten je pak teprve tím, kdo na podkladě zjištění a závěrů lékaře činí konkrétní úkony v rámci pracovněprávního vztahu, kterými zasahuje právní sféru zaměstnance. Podle názoru Ústavního soudu je posudek o zdravotním stavu souhrnem medicínských či biofyzikálních zjištění, k nimž dospěje posuzující lékař použitím exaktních přírodovědeckých metod. Tato činnost nemá nic společného s výkladem obecné právní normy a její následnou aplikací na zjištěný faktický stav. [...] O zdravotním stavu se nerozhoduje, ten se zjišťuje. Navíc zdravotní stav je nepochybně veličinou proměnnou. Tentýž závěr platí ohledně povahy přezkumu lékařského posudku. Ani tento přezkumný akt nezakládá, nemění, neruší ani závazně neurčuje práva či povinnosti ve smyslu § 65 odst. 1 soudního řádu správního. Ostatně tento přezkum se omezuje pouze na otázku správnosti, neboť jeho výsledkem může být buď potvrzení vydaného posudku, nebo jeho zrušení, nikoliv však jeho změna. Listinou garantované právo na soudní ochranu Ústavní soud vykládá materiálně, tedy v tom smyslu, že záleží na faktickém naplnění jeho obsahu, a je vedlejší, zda reálně je ochrana poskytována soudy na úseku soudnictví občanskoprávního či správního. Dobrodiní soudního přezkumu musí být nicméně zachováno. Jinými slovy, správnou cestou k obraně práv zaměstnance v případech obdobných posuzovanému je žaloba na neplatnost úkonu zaměstnavatele opírajícího se o posudek o zdravotní způsobilosti.“

Pokud se týče úpravy lékařských posudků dle zákona č. 373/2011 Sb., o specifických zdravotních službách, ve znění pozdějších předpisů, a prováděcí vyhlášky k němu, publikované pod č. 73/2013 Sb., je třeba konstatovat, že právní konstrukce povahy lékařských posudků zůstala oproti předchozí úpravě co do své podstaty nezměněna, lze tedy plně odkázat na shora uvedenou dřívější judikaturu.

Byť se shora citovaná judikatura zabývala pracovnělékařskými posudky z hlediska řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu, vyslovila obecnou charakteristiku těchto posudků, jež je klíčová pro jejich posouzení z hlediska řízení o ochraně před nezákonným zásahem. Z citované judikatury vyplývá, že pracovnělékařský posudek a jeho přezkoumání jsou toliko osvědčeními o zdravotním stavu, která se sama o sobě nikterak nedotýkají veřejných subjektivních práv posuzovaných osob. Jsou pouze podkladem pro případný soukromoprávní „zásah“, totiž jednostranné právní jednání zaměstnavatele, jakým je podání výpovědi z pracovního poměru. Proti tomuto soukromoprávnímu „zásahu“ pak lze brojit žalobou na neplatnost právního jednání. Jak vyplývá ze žaloby, žalobce uvedenou žalobu k civilnímu soudu již ostatně podal. Civilní soud posléze v pracovněprávním sporu přezkoumá lékařský posudek jak z hlediska jeho obsahových náležitostí (srov. např. rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 21 Cdo 224/2013 ze dne 16. prosince 2013), tak i jeho věcnou správnost (srov. např. shora citovaný nálezn Ústavního soudu). Lékařský posudek toliko úředně, avšak vyvratitelně osvědčuje skutkový stav, není tedy rozhodnutím, z něhož by soud ve smyslu § 135 odst. 2 věty druhé zák. č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, ve znění pozdějších předpisů, musel vycházet.

Z uvedeného plyne, že lékařský posudek a jeho přezkoumání nezkracují žalobce přímo na jeho veřejných subjektivních právech, a tedy nejsou nezákonnými zásahy ve smyslu § 82 s. ř. s.

Proto byla žaloba i v části, v níž se žalobce domáhal určení, že přezkoumání lékařského posudku žalovaným č. j. KUOK 104701/2013 ze dne 6. 12. 2013, je nezákonné, zamítnuta.

Výrok o náhradě nákladů řízení vychází z § 60 odst. 1 s. ř. s., neboť procesně úspěšnému žalovanému žádné náklady nad rámec jeho obvyklé úřední činnosti nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku je **možno** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od jeho doručení k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně.

Nesplní-li povinný dobrovolně, co mu ukládá vykonatelné soudní rozhodnutí, může oprávněný podat návrh na soudní výkon rozhodnutí.

Krajský soud v Ostravě
dne 25. září 2014

JUDr. Monika Javorová
předsedkyně senátu